

П. О. ЯНОВСЬКИЙ (Національний авіаційний університет, м. Київ)

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ТРАНСПОРТНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ВИРОБНИЦТВА

В статті встановлена важливість прогнозування вантажопотоків й забезпечення пропорційності в розвитку залізничної інфраструктури промислового і магістрального залізничного транспорту для підвищення якості транспортного обслуговування виробництва в сучасних умовах розвитку економіки.

Ключові слова: виробництво, залізничний транспорт, промислове підприємство, прогноз, транспортна система.

В статье установлена важность прогнозирования грузопотоков и обеспечения пропорциональности в развитии железнодорожной инфраструктуры промышленного и магистрального железнодорожного транспорта для повышения качества транспортного обслуживания производства в современных условиях развития экономики.

Ключевые слова: производство, железнодорожный транспорт, промышленное предприятие, прогноз, транспортная система.

This article established the importance of forecasting traffic and ensure proportionality in the development of railway infrastructure and industrial trunk railway to improve the quality of transport services production in today's economic development.

Key words: manufacturing, railways, industrial plant, the weather, the transport system.

Актуальність проблеми. Залізничний транспорт України виконує провідну роль в єдиній транспортній системі (ЄТС), забезпечуючи попит виробництва і населення в перевезеннях, виступає важливим фактором соціально-економічному розвитку суспільства, зміцнення обороноздатності держави і розвитку її зовнішньоекономічних зв'язків. В загальному вантажообороті ЄТС (без врахування трубопровідного транспорту) його питома вага складає майже 90 %, а в загальному пасажирообороті наближається до 50 %. Діяльність залізничного транспорту в складі економічної системи держави сприяє нормальному функціонуванню всіх галузей економіки, забезпеченню соціального і економічного прогресу держави, що особливо важливо в умовах світової кризи.

Зв'язок з можливими нормативними актами та науковими і практичними завданнями. В теперішній час залізничний транспорт держави проходить початковий етап реформування, необхідність якого важлива для адаптації його діяльності з урахуванням ринкових реалій. В багатьох державах реформування залізниць уже здійснено, їх досвід для проведення цієї роботи у нас дуже цінний тому, що воно направлено на підвищення якості транспортного обслуговування всіх суб'єктів економічної діяльності в державі.

Вирішення комплексу практичних завдань залізницями з цієї складної наукової проблеми набуло особливої актуальності в умовах економічної реформи залізничного транспорту і спрямовано на виконання Концепції та Програми реструктуризації залізничного транспорту України, пакету Директив ЄС і важливих директивних документів Державної адміністрації залізничного транспорту України.

Мета роботи. Одним із важливих напрямків діяльності залізничного транспорту в Україні є поглиблення співпраці з промисловими підприємствами, завдяки приведення їх транспортного оснащення і технології переробки вантажів у відповідність до реальних обсягів їх виробництва, які пред'являють вони залізницям для перевезення. Результати аналізу технічного оснащення багатьох підприємств свідчать про потребу інвестування розвитку потужностей їх залізничної інфраструктури.

Викладення основного матеріалу. Постійне і тривале співробітництво залізниць з вантажовідправниками, які мають чіткі та вичерпні дані про планування свого перспективного розвитку, а отже і точну інформацію про майбутні плани відправлення залізницею своєї продукції служить хорошою базою для прогнозування характеристик транспортних потоків. Їх значення і точність займають центральне місце в розвитку транспортних систем, а також в по-

шуку найбільш ефективної технології роботи. Це пов'язано з тим, що помилку в прогнозі навантаження транспортної системи виправити неможливо.

Сучасні умови економічного розвитку держави вимагають виведення транспорту промислових підприємств і магістрального залізничного транспорту на якісно нові рубежі свого функціонування і стійкого перспективного розвитку, що можливо на основі надійних прогнозів транспортних потоків на всіх рівнях. Точність прогнозів перспективної структури і потужності вантажопотоків дає можливість успішно вирішити ряд важливих оптимізаційних задач, пов'язаних з підвищенням ефективності транспортного обслуговування виробництва. Перш за все, завдяки таким даним буде забезпечено необхідний рівень пропорційності розвитку технічного оснащення і технології роботи промислового та магістрального залізничного транспорту.

Виходячи з цього, залізницям важливо своєчасно спрогнозувати кількість підприємств, у яких будуть масштабні зміни у зростанні виробничих потужностей, а отже здійснювати якісне планування зростання вантажних перевезень залізницею. Таку роботу необхідно проводити не лише з постійними клієнтами, які забезпечують залізницям щодення роботу, а і займатися пошуком потенційних вантажовласників, які можуть скористатися в перевезеннях залізничним транспортом в певних умовах. Так, досвід свідчить, що в літній сезон є можливість збільшити обсяги перевезення вантажів залізничним транспортом через те, що з весни до пізньої осені проводяться роботи з побудови нових автошляхів та ремонт існуючих. Підприємства, які віддають перевагу автомобільним перевезенням в цей період потрапляють в скрутне становище. Перевезення таких вантажів слід переключати на залізничний транспорт.

Вирішення цієї задачі особливо важливе в сучасних умовах розвитку вітчизняної економіки, коли на державному рівні розглядаються питання розвитку дорожньої галузі в контексті покращення обслуговування не лише нашої економіки, а і забезпечення високоякісного міжнародного співробітництва. Про це свідчить обговорення на засіданні Кабінету Міністрів України в квітні 2013 р. концепції розвитку дорожнього господарства держави, яка передбачає вирішення ряду важливих задач щодо не лише розвитку автомобільних шляхів, а і виве-

дення на європейський рівень всієї системи автотранспортного обслуговування користувачів всередині держави і на міжнародному рівні.

Розгортання найближчим часом такої роботи в нашій державі вимагатиме завезення в конкретні райони певних будівельних матеріалів, техніки, палива, мастил, запасних частин та іншого, що деяким чином змінить конфігурацію в районах вантажопотоків. Залізницям необхідно бути готовими до такого стану транспортних систем на місцях, попередньо провести якісні маркетингові дослідження можливих змін їх навантаження та роботу з клієнтурою по максимальному збільшенню перевізної роботи на залізницях.

Службам комерційної роботи та маркетингу залізниць важливо своєчасно виявити потенційних вантажовласників, які будуть приймати активну участь у модернізації та будівництві автошляхів, а також установити зростання у них обсягів відправлення (прибуття) вантажів. Керуючись наданою ними інформацією, розробленими на її підставі на період проведення розвитку автотранспортного комплексу перспективних прогнозів щодо напрямку і потужностей можливих вантажопотоків, необхідно відпрацьовувати ефективний варіант розвитку залізничної інфраструктури.

Крім того, незважаючи на кризовий стан нашої економіки з врахуванням важливих політичних реалій в сучасному суспільстві, слід очікувати позитивні зрушення і в інших галузях виробництва, що призведе до зростання вантажних перевезень, зокрема залізничної сировини, вугілля, врожаю зернових, цементу, палива та іншої продукції. В таких умовах співпадають бізнесові інтереси підприємців і залізниць в пришвидшенні відправлення більших обсягів продукції. Тому сучасні тенденції в економіці для зміцнення їх позитивного спрямування вимагають дослідження сучасного технічного і технологічного стану залізничної інфраструктури промислових підприємств і магістрального транспорту і наукового обґрунтування забезпечення їх пропорційного розвитку. Тому уже тепер клієнти інвестують кошти у будівництво під'їзних колій, розвиток і реконструкцію існуючих, модернізацію технічних засобів (капітальний ремонт та заміна маневрових засобів, навантажувальних пристроїв та інше), будівництво виробничих потужностей для зберігання зерна та хлібопереробних підприємств та інших установ. Одночасно залізницям слід обґрунто-

вано скоригувати сою технічну політику і роботу щодо підготовки технічного оснащення і технології до цих перевезень.

Висновки та перспективи подальших наукових розробок в даному напрямі. Обсяг вантажних перевезень на мережі залізниць – своєрідний індикатор стану економіки. Світова криза звичайно негативно відбивається на обсягах залізничних перевезень. Крім того, в секторі вантажних перевезень продовжує розвиватися не лише жорстока конкуренція з іншими видами транспорту, а і тісна взаємодія з ними та співробітництво. Тому найближчим часом на залізничному транспорті України слід провести комплексну оцінку організації транспортного процесу і на підставі отриманих результатів науково обґрунтувати перспективну стратегію підвищення ефективності транспортного обслуговування економіки і міжнародних перевезень, сконцентрувавши зусилля на вирішенні таких актуальних задач:

- відпрацювання сучасних методів комплексного прогнозування економічного розвитку галузей економіки і обсягів вантажних перевезень транспортом;
- проведення модернізації всіх видів транспорту;
- раціональний перерозподіл вантажопотоків між видами транспорту;
- реформування залізничного транспорту;
- розвиток системи автошляхів держави і автотранспорту;

- залучення інвестицій в розвиток національних транспортних систем у взаємодії із транспортом інших партнерів-держав;
- поліпшення перевезень вантажів між Європою та Азією;
- підвищення ефективності перевезення зернових та інших вантажів;
- наукове забезпечення відпрацювання логістичних ланцюгів доставки конкретних вантажів (ЛЛДВ) з урахуванням компромісу інтересів вантажовласників і залізниць;
- інвестування розвитку потужності залізничної інфраструктури промислових підприємств.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК

1. Правдин, Н. В. Прогнозирование грузвых потоков [Текст] / Н. В. Правдин, М. Л. Диканюк, В. Я. Негрей – М: Транспорт, 1987. – 247с.
2. Кулаєв, Ю. Ф. Економіка залізничного транспорту [Текст] : Навч. Посібник / Ю. Ф. Кулаєв. – Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2006. – 232 с.
3. Макаренко, М. В. Транспортний сектор економіки: тенденції та проблеми розвитку [Текст] / М. В. Макаренко, Ю. М. Цветов // Економіст, – 2007. – № 6. – С. 24-27.

Надійшла до редколегії 10.10.2013.
Прийнята до друку 11.10.2013.